



**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII**  
**Autoritate de stat autonomă**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail:  
support@cncd.org.ro

---

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

**HOTĂRÂREA nr. 187**  
**din 26.03.2014**

Dosar nr: 815

Petiția nr: 18241/28.11.2013

Petentă: Asociația Accept

Reclamat: ISC

Obiect: încălcarea dreptului la demnitate a persoanelor LGBT.

**I. Numele, domiciliul și sediul părților**

I. 1. Numele și sediul petentei

1.1.1. Asociația Accept, cu sediul în București prin reprezentant legal Director Executiv, AHN, asistată de avocat IM, cu delegație la fila 23 dosar;

I. 2. Numele și domiciliul reclamatului

1.2.1. ISC, domiciliul ales la Societatea Civilă de Avocați „Udangiu, Mustăciosu”, cu sediul reprezentat de avocat MTM, cu delegație la fila 24 dosar.

**II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare**

2.1. Petenta sesizează Consiliul cu privire la afirmațiile făcute de către reclamat, ISC – C, în cadrul emisiunii de divertisment „X-factor” difuzată de postul de televiziune Antena 1, la data de 25.11.2013. După reprezentația concurentului LGBT PL, reclamatul i s-a adresat acestuia într-o notă discriminatorie, de natură a-l intimida pe concurent, afirmând „Ai cântat, eu disprețuiesc tot ceea ce ești, ce reprezinți și țara asta te va trimite acasă, cu siguranță.”

**III. Citarea părților**

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate pentru data de 04.02.2014 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

3.3. La audierile din data de 04.02.2014 s-a prezentat petenta fiind asistată de avocat iar partea reclamată a fost reprezentată de avocat.

3.4. În ședința de audieri, apărătorul reclamatului a depus un punct de vedere comunicat petentei în cursul ședinței.

3.5. S-a acordat termen de completare a probatoriului, în sensul solicitat de către partea reclamată, respectiv depunerea transcriptului emisiunii în cauză precum și solicitarea de date referitor la rolul avut de către fiecare dintre jurați. În

cursul audierilor apărătorul reclamatului a afirmat faptul fiecare dintre jurați are "un anumit rol". Prin adresa C.N.C.D. nr. 717/04.02.2014 s-a solicitat S.C.. Antena TV Group S.A., prin reprezentant legal director general SA, să transmită C.N.C.D. o descriere succintă a „rolului” fiecăruia dintre jurații X Factor, solicitare rămasă fără răspuns.

3.6. Prin adresa nr. 1093/17.02.2014 s-a transmis părții reclamate punctul de vedere și completarea probatoriului petentei fiind stabilit termen pentru concluzii scrise în termen de 10 zile de la primirea prezentei adrese.

3.7. Prin adresa înregistrată la C.N.C.D. sub nr. petentul a informat Colegiul director despre faptul că timpul acordat pentru comunicarea transcriptului emisiunii este prea scurt solicitând prelungirea acestuia până la data de 25.02.2014.

3.8. Până la data deliberării prezentei cauze apărătorul reclamatului nu a transmis completarea probatoriului și nici concluzii scrise existând confirmarea de primire a adresei C.N.C.D. nr. 1093/17.02.2013. S.C.. Antena TV Group S.A. nu a dat curs solicitării C.N.C.D.

3.9. Procedura legal îndeplinită.

#### **IV. Susținerile părților**

##### **4.1. Susținerile petentei**

4.1.1. Petenta, prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 18241/28.11.2013 solicită investigarea și sancționarea faptelor de discriminare săvârșite de către CSI cunoscut sub numele de "C", în cadrul emisiunii X-FACTOR difuzată de postul de televiziune ANTENA 1, în data de 25.11.2013.

4.1.2. CSI cunoscut sub numele de "C", în calitate de membru al juriului a discreditat în mod public pe unul din concurenți, din motive ce țineau de orientarea sexuală a acestuia.

4.1.3. După reprezentația concurentului gay, C i s-a adresat acestuia într-o notă vădit discriminatorie, menită a-l intimida și a-l discredita public, afirmând ca, citam "Ai cântat, eu disprețuiesc tot ceea ce ești, ce reprezinți, și țara asta te va trimite acasă, cu siguranță".

4.1.4. Petenta apreciază că afirmațiile reclamatului au un caracter homofob fiind adresate la o oră de maximă audiență de către o persoană publică, în speța de CSI, tolerate și chiar încurajate de către postul Antena 1 și producătorii emisiunii XFactor, precum și de trustul media de care acestea aparțin, prin lipsa de reacție în a sancționa tratamentul injust la care a fost supus respectivul concurent.

4.1.5. Petenta arată faptul că afirmațiile făcute se circumscriu în mod vădit prevederilor OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, Art. 2., fiind încălcat dreptul la demnitate personală, faptă care, în temeiul art. 15 din OG 137/2000 reprezintă contravenție.

4.1.6. În ședința de audieri din data de 04.02.2014, s-au prezentat petenta prin reprezentant legal și asistat de avocat. Petenta își menține poziția, arătând faptul că postul a fost deja amendat de C.N.A.

4.1.7. Pe de altă parte deținătorul formatului și-a manifestat dezaprobarea față de cele petrecute în respectiva emisiune.

4.1.8. Prin concluziile scrise formulate, petenta depune o serie de înscrisuri, printre care și poziția exprimată de către deținătorul formatului X Factor, Freemantle Media. Prin punctul de vedere formulat se arată faptul că deținătorul formatului încurajează ferm toleranța iar respectul pentru demnitatea personală reprezintă una dintre valorile principale. Nu încurajează comportamentul homofob sau comportamentul lipsit de respect în general. Față de cele întâmplate deținătorul formatului a contactat postul în sensul clarificării faptului că asemenea atitudine nu este încurajată, lucru ce ar trebui corectat în edițiile următoare.

##### **Susținerile reclamatului**

4.2.1. Prin punctul de vedere depus în ședință de către apărătorul reclamatului se arată faptul că reclamatului i se impută nerespectarea prevederilor OG 137/2000, mai precis adresarea de unor remarci de natură discriminatorie unui concurent, faptele petrecându-se în cadrul emisiunii XFactor, difuzată la postul de televiziune Antena 1, în data de 25.11.2013.

4.2.2 Reclamatul arată faptul că dorește să arate poziția sa de susținere fără nici un fel de rezerve a principiului egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării dorind totodată să sublinieze că replica sa "Ai cântat, eu disprețuiesc tot ceea ce ești, ce reprezinți, și țara asta te va trimite acasă, cu siguranță ", a determinat o nedorită confuzie cu privire la semnificația mesajului care se dorea a fi transmis.

4.2.3. Critica exprimată de reclamat – în termeni duri dar corespunzător formatului emisiunii – a privit exclusiv manifestarea artistică a concurentului și nu orientarea sexuală a acestuia.

4.2.4. Reclamatul arată că este susținător al unei concepții necomerciale față de artă, concepție manifestată și în activitatea de membru al juriului, dorind prin aceasta să își manifeste dezacordul cu privire la vestimentația concurentului, inspirată din ținutele cântăreței Lady Gaga și cu privire la modul lipsit de originalitate al manifestării acestuia.

4.2.5. O eventuală asociere a criticii dure adresate concurentului cu orientarea sexuală a acestuia a fost absolut nedorită dar și nereală, menționând că falsa problemă a orientării sexuale a fost, în mod artificial, ridicată de către interlocutori. Reclamatul arată faptul că a replicat în mod expres și repetat că nu a avut în vedere această latură a personalității concurentului.

4.2.6. Reclamatul arată faptul că premisa sesizată este criticabilă prin faptul că atribuie drept cauză a atitudinii sale critice, orientarea sexuală a concurentului, aspect pe care nu l-a avut în vedere. Reclamatul recunoaște că manifestarea sa nu a fost favorabilă concurentului înainte ca orientarea sexuală a acestuia să fie făcută publică și înainte ca reclamatul să cunoască faptul că acel concurent este gay.

4.2.7. Avocatul reclamatului a subliniat în audieri faptul că în prezenta cauză ar fi vorba de o interpretare eronată. Dintre cele trei persoane care alcătuiesc juriul, reclamatul avea un rol de „jurat dur”, aspect lesne de observat și în alte ediții ale emisiunii.

4.2.8. Pe de altă parte este vorba de modul său de exprimare neștiind care este orientarea sexuală a concurentului. De la început a avut o atitudine critică mai târziu punându-se problema orientării sexuale.

4.2.9. Reclamatul nu l-a tratat într-o manieră permisivă, ulterior pe parcursul concursului având chiar o atitudine favorabilă concurentului. În cursul desfășurării concursului a fost chiar provocat de concurent. Pe de altă parte reclamatul a avut pe tot parcursul desfășurării emisiunii respective o atitudine critică față de majoritatea concurenților.

4.2.10. Având în vedere cele afirmate de către apărătorul reclamatului s-a pus în vedere acestuia să depună un transcript al emisiunii respective, fiind stabilit termen de completare a probatoriului 18.02.2014. Reclamatul, prin apărătorul său nu a dat curs acestei solicitări.

4.2.11. Referitor la afirmațiile reclamatului, afirmații potrivit cărora este vorba de un rol impus de formatul emisiunii, prin adresa C.N.C.D. nr. 717/04.02.2014 s-a solicitat S.C.. Antena TV Group S.A., prin reprezentant legal director general SA, să transmită C.N.C.D. o descriere succintă a „rolului” fiecăruia dintre jurații X Factor, solicitare rămasă fără răspuns.

## **V. Motivele de fapt și de drept**

5.1. În fapt, Consiliul este sesizat cu privire la atitudinea reclamatului ISC, cunoscut sub numele de C, jurat în cadrul emisiunii X Factor cu privire la prestația unui concurent a cărui orientare sexuală era cunoscută. Reclamatul i s-a adresat

„Ai cântat, eu disprețuiesc tot ceea ce ești, ce reprezinți și țara asta te va trimite acasă, cu siguranță.”

5.2. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

5.3. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.4. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate.

5.5. Criteriul de diferențiere este cel al orientării sexuale.

5.6. Dreptul restrâns este dreptul la demnitate, garantat de **Constituția României**.

5.7. În concluzie, sunt incidente prevederile art. 2 alin. 1 a **O.G. nr. 137/2000**, republicată. Astfel afirmația reclamatului „Ai cântat, eu disprețuiesc tot ceea ce ești, ce reprezinți și țara asta te va trimite acasă, cu siguranță.” crează o deosebire pe bază de orientare sexuală care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

5.8. Conform art. 15 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”*

5.9. Afirmația părții reclamate, precum și atitudinea sa, avută în raport cu concurentul PL, creează o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare la adresa tuturor persoanelor cu o altă orientare sexuală decât cea heterosexuală, a unui grup de persoane, a comunității LGBT. Astfel sunt incidente și prevederile art. 15 al **O.G. nr. 137/2000**.

5.10. Directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. **Directiva Consiliului 2000/43/CE**, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante.

5.11. Libertatea de exprimare este un drept esențial într-o democrație, însă nu este un drept absolut.

5.12. **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a**

**drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „comportă îndatoriri și responsabilități”. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”

5.13. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
  - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
  - calitatea normei juridice, și anume
    - accesibilitatea;
    - precizitatea;
    - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de **Convenție** (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

5.14. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminator, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

5.15. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. *Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale* promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al *Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare*, republicată, accesibilă (prin publicarea în *Monitorul Oficial al României*), cu sancțiuni evidente.

5.16. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

5.17. **Prima cerință**, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

**Ingerința să urmărească un scop legitim**

5.18. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de orientarea sexuală a acestora.

Protecția demnității unei persoane aparținând unui grup vulnerabil, constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcarea a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic și religios,
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de orientarea sexuală – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

5.20. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

#### **Necesitatea ingerinței**

5.21. **Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.**

5.22. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

5.23. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, **iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

5.24. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi *Handyside v. United Kingdom* par. 48 și par. 49).

#### **Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare**

5.25. În scopul de a determina dacă afirmația, obiect al prezentei sesizări constituie un discurs de ură, Colegiul va examina: obiectivul urmărit de reclamat, contextul în care a avut loc, conținutul afirmației, rolul în societate al persoanei, autor al afirmației.

##### **Obiectivul urmărit de reclamat**

5.26. Obiectivul urmărit de reclamat este important: a dorit acesta să disemineze opinii legate de orientarea sexuală a concurentului sau a urmărit doar informarea publicului asupra modului în care s-a prezentat concurentul. În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a reclamatului, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

5.27. Colegiul apreciază că, în speță, afirmația reclamatului nu a avut rolul de a analiza din punct de vedere artistic prestația concurentului, partea reclamată exprimându-și opinia cu privire la concurent și din punct de vedere al orientării sale sexuale, aspect cunoscut anterior, reclamatul afirmând faptul că “eu disprețuiesc tot ceea ce ești”.

##### **Contextul în care a fost făcută afirmația**

5.28. Afirmația părții reclamate a avut loc în cadrul emisiunii X-FACTOR difuzată de postul de televiziune ANTENA 1, în data de 25.11.2013.

5.29. Prin apărările formulate, apărătorul reclamatului a subliniat faptul că în emisiunea respectivă, partea reclamată avea un rol de „jurat dur”, aspect reliefat și de alte ediții ale emisiunii-concurs. Dacă afirmațiile reclamatului ar fi vizat doar aspectul artistic și interpretarea concurentului am fi putut aprecia că aprecierile reclamatului sunt utile și concordă cu rolul său de „jurat”. În schimb, afirmația respectivă, făcea referire la concurentul respectiv, ca persoană și ca un tot unitar, neputând fi reținută nici utilitatea și nici necesitatea comentariului respectiv. ”Ai cântat, eu disprețuiesc tot ceea ce ești, ce reprezinți, și țara asta te va trimite acasă, cu siguranță ”.

#### **Conținutul afirmației**

5.30. După cum am arătat anterior nu se poate disocia între prestația concurentului și orientarea sa sexuală, având în vedere contextul cât faptul că se referea la tot ceea ce reprezintă concurentul, inclusiv orientarea sa sexuală, având în vedere că acest aspect era cunoscut din ediții anterioare ale emisiunii.

5.31. În apărarea sa, reclamatul arată faptul că stilul său este unul critic și incisiv, acest lucru fiind déjà cunoscut, reclamatul având rolul “juratului” intransigent. Pe de o parte aspectul privind rolul celor trei jurați nu a fost probat iar pe de altă parte aprecierile critice îndreptate spre prestația concurenților nu pot trece o anumită limită, și anume a încălcării dreptului la demnitate și nu ar trebui să discrediteze o persoană pentru orientarea sexuală ori alte aspecte ce țin de natura umană a fiecărei persoane.

#### **Rolul în societate a persoanei, autor al afirmației**

5.32. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, rolul, poziția autorului declarației supusă controlului este determinantă. Partea reclamată este un artist cunoscut, ales de către realizatorii emisiunii respective de a face parte din juriul unei emisiuni televizate. În acest caz, reclamatul avea toată libertatea să se exprime cu privire la calitatea actului artistic, însă nu pot fi acceptate stereotipuri legate de criteriul apartenenței sexuale.

#### **Concluzii**

5.30. Colegiul director, reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

5.31. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.

5.32. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că “libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de către opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care ofensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică”.

5.33. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o

reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discuții a chestiunilor de interes general, și în particular libertății presei, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra.

5.34. În speța de față se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, partea reclamată depășind limitarea la competențele artistice ale concurentului, exprimându-și opinia cu privire la acesta în întregul, său. Atitudinea și modul de manifestare a reclamatului a condus la lezarea demnității concurentului respectiv, fiind creat un sentiment de inferioritate a acestuia precum și a celorlalte persoane aparținând grupului LGBT, fiind atinse aspecte legate și de orientarea sexuală a acestuia.

5.35. Trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, cât și cele negative, atât de către societate în general cât și de către persoane publice, rolul acestora fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără niciun fel de deosebire.

5.36. Libertatea de exprimare este un drept recunoscut de societate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuând deseori, pe baza jurisprudenței că aceasta nu trebuie să încalce anumite limite care țin în plus de protecția reputației și drepturilor celorlalți.

5.37. Reclamatul este o persoană publică și în contextul prezentei petiții și membru al juriului unei emisiuni televizate. Cu siguranță se pot aduce critici privind modul de prezentare în emisiune a concurenților respectiv însă aprecierile asupra prestației artistice a acestora nu ar trebui să producă lezarea demnității personale.

5.38. Afirmarea respectivă a fost de natură a crea o atmosferă ostilă, fapta fiind cu atât mai gravă cu cât s-a produs în public (emisiunea respectivă fiind difuzată de un post național la o oră de maximă audiență).

5.39. Exercițarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități, astfel încât este de dorit să fie evitate afirmațiile care offensează în mod gratuit fără a duce la un progres al relațiilor umane.

5.40. Afirmările, acțiunile homofobe nu duc la un progres al relațiilor umane, ci, din contră, întăresc stereotipurile negative față de comunitatea LGBT, având ca efect discriminarea la școală, la angajare, la accesul la servicii și locuri publice etc.

5.41. Toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar să se sancționeze orice formă de expresii care promovează ura bazată pe intoleranță.

5.42. Se impune astfel descurajarea încălcării dreptului la demnitate, indiferent de calitatea persoanelor care comit o astfel de faptă.

5.43. Prin urmare fapta reclamatului care reprezintă obiectul petiției, nu este protejată de art. 10 al *Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale*.

5.44. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

5.45. În doctrina de specialitate privitoare la dreptul la opinie și exprimare, precum și exercitarea acestuia, se remarcă, sub acest aspect, că Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice (publicat în Colecția de Legi și Decrete IV/1974) prin art. 19 alin. 3 stabilește că „exercițiul libertății de exprimare comportă îndatoriri speciale și responsabilități speciale și că poate fi supusă anumitor restricții care trebuie să fie expres stabilite prin lege și sunt necesare:

respectul drepturilor sau reputației altora; salvagădării siguranței naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice”.

5.46. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.”

5.47. Colegiul director reține faptul că afirmațiile părții reclamate au un caracter discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constatând astfel săvârșirea unei fapte de discriminare.

5.48. Raportat la fapta de discriminare constatată, Colegiul director dispune sancționarea cu amendă contravențională în cuantum de 3000 lei a părții reclamate. La stabilirea cuantumului amenzii aplicate au fost avute în vedere următoarele aspecte:

- discriminarea a vizat un grup de persoane;
- o amendă prea mare ar reprezenta o limitare excesivă a libertății de exprimare;
- reclamatul nu a fost sancționat anterior pentru fapte de discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare,

#### **COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:**

1. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu, pe criteriul orientării sexuale, potrivit art. 2 alin. 1 și precum și al art. 15 din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (unanimitate de voturi),
2. Sancționarea reclamatului, cu amendă contravențională în valoare de 3000 lei, pentru faptele prevăzute la art. 2 alin. 1 și alin. 6, precum și al art. 15 ale O.G. 137/2000, republicată, conform art. 26 alin. 1 al **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, (8 voturi pentru, 1 vot împotriva);
3. O copie a prezentei hotărâri va fi transmisă petentei, Asociația Accept, cu sediul în București,
4. O copie a prezentei hotărâri va fi transmisă părții reclamate,

#### **VI. Modalitatea de plată a amenzii:**

Partea reclamată, ISC, cu, va achita amenda la Primăria Sectorului 2 București – Direcția de taxe și impozite, conform OG nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

#### **VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita**

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

**Membrii Colegiului Director prezenți la ședință**

**ASZTALOS CSABA FERENC – Membru**

**BERTZI THEODORA – Membru**

**CAZACU IOANA LIANA – Membru**

**HALLER ISTVÁN – Membru**

**JURA CRISTIAN – Membru**

**LAZĂR MARIA – Membru**

**PANFILE ANAMARIA – Membru**

**STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru**

**VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru**

Data redactării: 11.04.2014

M/R – T.B./R.B.

**Notă:** prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.